

Zimoviště netopýrů v podzemí Sedlčansko-krásnohorského metamorfovaného ostrova

Petra NOVÁ¹, Pavel MALÝ², Ivan HORÁČEK¹,
Vladimír HANÁK¹ & Eva SÁDOVSKÁ³

¹ Katedra zoologie PřF UK, Viničná 7, CZ-128 44 Praha 2

² Čeněčice 19, CZ-251 68 Štířín

³ Kaprova 10, CZ-110 00 Praha 1

Divišova a Velikonoční jeskyně

Lokalizace. Divišova jeskyně: 6352 – střední Čechy, 1 km J od obce Týnčany, okr. Příbram (49° 40' s. š., 14° 20' v. d.); Velikonoční jeskyně: 6352 – střední Čechy, 0,5 km SV od obce Týnčany, okr. Příbram (49° 35' s. š., 14° 20' v. d.)

Popis. Velikonoční jeskyně je tvořená spleť plazivkovitých chodeb a dómovitou prostorou, celková délka činí cca 160 m (Formánek 1992). Vchodem do jeskyně, který se nachází ve svahu vrchu Křemenice, je ústí komínu uzavřené plechovou uzávěrou s otvorem o průměru cca 20 cm. Divišova jeskyně je situována v údolí potoka Brzina. Jeskyně je dlouhá 80 m, sestává ze dvou dómovitých prostor o výšce cca 10 m spojených chodbou, v jejímž závěru se nachází vodní jezero, které se občas rozlévá po celé ploše jeskyně (Formánek 1992). Rovněž vchod do Divišovy jeskyně je celoročně uzavřen plechovými dveřmi s vletovým otvorem pro netopýry.

Historie sčítání, sčítatelé. Jeskyně byly objeveny teprve v průběhu let 1973–1974 (Cílek 1993). První kontrolu výskytu netopýrů zde provedl v roce 1974 I. Horáček v jeskyni Velikonoční. Další údaje jsou však k dispozici až z konce let 80. a 90., kdy jednotlivá zimní sčítání provedli následující sčítatelé: 1989 I. Horáček, V. Hanák a kol., 1998 a 1999 E. Sádovská a kol., 2000 a 2001 P. Nová, P. Malý, D. Fischer a kol. (tab. 1 a 2).

Další údaje. j. Velikonoční – 26. 10. 1974 negativní (I. Horáček nepubl.)

Štoly Skoupý, Křemenice a Jarnice

Štola “Jarnice”

Lokalizace. 6352 – střední Čechy, 0,5 km SV od obce Týnčany, okr. Příbram, (49° 35' s. š., 14° 20' v. d.).

Historie sčítání, sčítatelé. V jednotlivých letech provedli zimní sčítání tyto sčítatelé: 1998 a 1999 E. Sádovská a kol., 2000–2001 P. Nová, A. Nový, P. Malý, D. Fischer a kol..

Nález. 14. 2. 1998 – 2 *Rhip*; 21. 1. 1999 – 3 *Rhip*; 28. 1. 2000 – 15 *Rhip*, 8. 2. 2001 – 7 *Rhip*.

Štola u lomu Skoupý

Lokalizace. 6352 – střední Čechy, S okraj obce Skoupý, okr. Příbram, (49° 35' s. š., 14° 21' v. d.).

Popis. Zhruba 160 m dlouhá štola se světlostí přibližně 1,6–1,9×1,8 m.

Historie sčítání, sčítatelé. Nejstarší údaj o výskytu netopýrů pochází z roku 1974 od I. Horáčka, V. Hanáka a J. Červeného. Další data jsou k dispozici až z let 90. Jednotlivé zimní kontroly provedli: 1992 Z. Bauerová,

Tab. 1. Výsledky zimního sčítání netopýrů v Divišově jeskyni

Datum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mdau</i>	Σ
14. 2. 1998	2	–	2
21. 1. 1999	2	–	2
28. 1. 2000	2	1	3
8. 2. 2001	6	–	6

Tab. 2. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve Velikonoční jeskyni

Datum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	Σ
18. 2. 1989	1	–	1
14. 2. 1998	5	3	8
21. 1. 1999	3	–	3
28. 1. 2000	7	–	7
8. 2. 2001	1	–	1

Tab. 3. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve štole u lomu Skoupý

Datum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mmys</i>	<i>Mnat</i>	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	Σ
27. 2. 1992	–	4	–	–	–	1	–	5
24. 2. 1994	–	4	–	–	–	2	–	6
14. 2. 1998	1	2	3	–	–	2	–	9
21. 1. 1999	1	3	7	1	1	4	–	17
28. 1. 2000	–	3	3	–	–	–	–	6
8. 2. 2001	3	6	6	–	–	1	1	17

Tab. 4. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve štole "Křemenice"

Datum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Paur</i>	Σ
18. 2. 1989	1	1	–	2
14. 2. 1998	1	1	–	2
28. 1. 2000	5	2	2	9

Tab. 5. Výsledky zimního sčítání netopýrů ve sklepích obecního úřadu v Petrovicích

Datum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Paus</i>	<i>Paur</i>	Σ
16. 3. 1962	–	2	2	–	4
13. 2. 1974	–	–	–	2	2
14. 2. 1998	–	2	1	–	3
21. 1. 1999	1	6	1	–	8
8. 2. 2001	–	4	–	–	4

Lažanský a V. Hanzal, 1994 I. Horáček, P. Benda a V. Hanzal, 1998 a 1999 E. Sádovská a kol., 2000–2001 P. Nová, A. Nový, P. Malý, D. Fischer a kol. (tab. 3).

Další údaje. 26. 10. 1974 – 1 *Rhip*, 1 *Paur*, 2 *Mnat* (I. Horáček, J. Červený a V. Hanák nepubl.).

Štola “Křemenice”

Lokalizace. 6351 – střední Čechy, 0,5 km J od obce Krašovice, okr. Příbram, (49° 35' s. š., 14° 19' v. d.).

Historie sčítání, sčítatelé. V jednotlivých letech provedli zimní sčítání tyto sčítatelé: 1989 I. Horáček, 1998 E. Sádovská a kol., 2000 P. Nová, A. Nový, P. Malý, D. Fischer a kol. (tab. 4). V roce 2001 byla štola uzavřena odstřelem.

Poznámka. Existuje ještě údaj o výskytu netopýrů 3 *Rhip* a 2 *Mmyo* 2. 2. 1964 v blíže neurčené “štole u Sedlčan” (Gaisler & Hanák 1972), jejíž lokalizaci se nepodařilo vypátrat.

Sklepy tvrže Zahrádka

Lokalizace. 6451 – obec Zahrádka, okr. Příbram (49° 33' s. š., 14° 18' v. d.).

Sčítatelé. V jednotlivých letech provedli zimní sčítání následující sčítatelé: 1998 a 1999 E. Sádovská a kol., 2000 a 2001 P. Nová, A. Nový, P. Malý, D. Fischer a kol.

Nálezy. 14. 2. 1998 – 1 *Paus*; 21. 1. 1999 – 1 *Paur*; 28. 1. 2000 – 1 *Paus*, 8. 2. 2001 – neg.

Sklepy obecního úřadu Petrovice

Lokalizace. 6452 – obec Petrovice, okr. Příbram (49° 33' s. š., 14° 20' v. d.).

Popis. Sklepy pod budovou obecního úřadu pocházející ze 17. století, zaujímají prostor cca 15×10×3 m.

Sčítatelé. V jednotlivých letech provedli zimní sčítání následující sčítatelé: 1962 a 1974 V. Hanák a kol. (Gaisler & Hanák 1972, Hanák & Gaisler 1972, nepubl.), 1998 a 1999 E. Sádovská a kol. (nepubl.), 2001 P. Nová, A. Nový, P. Malý, D. Fischer a kol. (tab. 5).

Další údaje. 20. 1. 1962 údaj o nález jedince *Myotis myotis* kroužkovaného 22. 12. 1958 v Karlštejně a 16. 1. 1962 jedince *Myotis myotis* kroužkovaného 27. 7. 1961 v Dobříši (Gaisler & Hanák 1969).

Shrnutí výsledků

V podzemí Sedlčansko-krásohorského metamorfovaného ostrova byl zaznamenán zimní výskyt celkem 7 druhů netopýrů, významný je zejména pravidelný výskyt druhu *Rhinolophus hipposideros*.

Literatura

CÍLEK V., 1993: Přehled výzkumů Týnčanského krasu. *Speleo*, **10**: 29–33.

FORMÁNEK P., 1992: Krasové jevy sedlčansko krásnohorského metamorfovaného ostrova. *Speleo*, **7**: 18–19.

GAISLER J. & HANÁK V., 1969: Ergebnisse der zwanzigjährigen Beringungen von Fledermäusen (Chiroptera) in der Tschechoslowakei: 1948–1967. *Acta Sci. Natur. Brno*, **3**(5): 1–33.

GAISLER J. & HANÁK V., 1972: Netopýři podzemních prostorů v Československu. *Sbor. Západočes. Musea v Plzni, Přír.*, **7**: 1–46.

HANÁK V. & GAISLER J., 1972: Přehled netopýrů podzemních prostorů Čech. *Práce a Studie – Přír., Pardubice*, **4**: 141–156.

